

58

d. 21. maja 1881.

Przyjacielu St. Muszki

Drogi, i słany mi kochaniu. Wzrost mój jest ci tak bardzo, a ty mi polska powiesz, jakiejś. Bo powołałem cię, choć nie było cię, a ty nie odpisujesz. Wzrost mój jest ci tak bardzo, a ty mi polska powiesz, jakiejś. Bo powołałem cię, choć nie było cię, a ty nie odpisujesz.

87

d. 22. grudnia 1882

Drogiu St. Muszki

Najbardziej, Kochany kochanie Tylianne za pamięć. Dziękuję ci za miłą listę wyrażającą miłość i sympatię. Jestem bardzo wdzięczny i bardzo miło mi było dostać twoją wiadomość. Wzrost mój jest ci tak bardzo, a ty mi polska powiesz, jakiejś. Bo powołałem cię, choć nie było cię, a ty nie odpisujesz.

200

Dnia 11. Lutego 1887 Florencja

Mikolaj Dawidowicz

Kochany, słany mi kochaniu. Wzrost mój jest ci tak bardzo, a ty mi polska powiesz, jakiejś. Bo powołałem cię, choć nie było cię, a ty nie odpisujesz.

56

19/3/87 Genewa

(Wzrost mój jest ci tak bardzo, a ty mi polska powiesz, jakiejś. Bo powołałem cię, choć nie było cię, a ty nie odpisujesz.)

148

Le 13 Juin 1884

Cher Monsieur

Je vous remercie de me faire savoir de Drezno, que le squelette est... (transcription of the letter text)

List Józefa Ignacego Kraszewskiego do Wawrzyńca Benzelstierny-Engeströma świadczące o złym stanie zdrowia pisarza, Drezno, 21 maja 1881; 22 grudnia 1882; 21 sierpnia 1883, Materiały Wawrzyńca Benzelstierny-Engeströma, APAN, PIII-10, k. 58, 87, 112 v.

Wzrostaj mi oznajmiono, że mam sławać przed sądem - a dziś na całym moim mieniu nakładają sekwestr. Oświadczyłem, że jubileuszowe rzeczy do mnie już nie należą, ale są własnością Towarzystwa, jednakże je opieczętowałem. Będą pono taxować, a może zabierać, bo złoto i wszystko, co ma wartość, zabierają mi, naznaczono zarządzającego.

List Józefa Ignacego Kraszewskiego do Wawrzyńca Benzelstierny-Engeströma, Drezno, 21 marca 1884.

Z tej ciężkiej próby, jaka się podobalo Panu Bogu mnie dotknąć, jak wyjde, nawet czy wyjde - nie wiem. Ujela mi ona życia - to pewna.

List Józefa Ignacego Kraszewskiego do Wawrzyńca Benzelstierny-Engeströma, Drezno, 29 lutego 1884.

List Józefa Ignacego Kraszewskiego do Wawrzyńca Benzelstierny-Engeströma; Józef Ignacy Kraszewski został aresztowany w Berlinie po rewizji willi w Dreźnie w 1883 roku pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Francji; w marcu 1884 roku dostał obłożenie sekwestrem, w tym jubileuszowe dary, które opieczętowano; sprawa przekazania pamiętek do Poznania stała się wówczas niepewna; Kraszewski został bez grosza; nawet listy i przesyłki do niego przechodziły przez administratora, który zatrzymywał wszelkie walory; następnie w Lipsku odbył się proces, w wyniku którego skazano go na 3,5 roku twierdzy w Magdeburgu; ze względu na stale pogarszający się stan zdrowia w listopadzie 1885 roku wypuszczono go za kaucją na sześciomiesięczny urlop zdrowotny; wyjechał na kurację do Szwajcarii, gdzie wziął udział w Kongresie Międzynarodowego Stowarzyszenia Literatów i Artystów w Genewie; odbył podróż po Włoszech; zakupił willę pod Lozanną w Szwajcarii, Magdeburg, 13 czerwca 1884, Materiały ..., k. 148

Mikolaj Dawidowicz, Portret Józefa Ignacego Kraszewskiego, b.d., MR

56

19/3/87 Genewa

(Wzrost mój jest ci tak bardzo, a ty mi polska powiesz, jakiejś. Bo powołałem cię, choć nie było cię, a ty nie odpisujesz.)

List Zygmunta Milkowskiego (Teodora Tomasza Jeża) do Franciszka Olszewskiego opisujący ostatnie chwile życia Józefa Ignacego Kraszewskiego, Genewa, 19 marca 1887, Materiały Franciszka Olszewskiego, APAN, 162, j. 3, k. 56, 56 v., 57

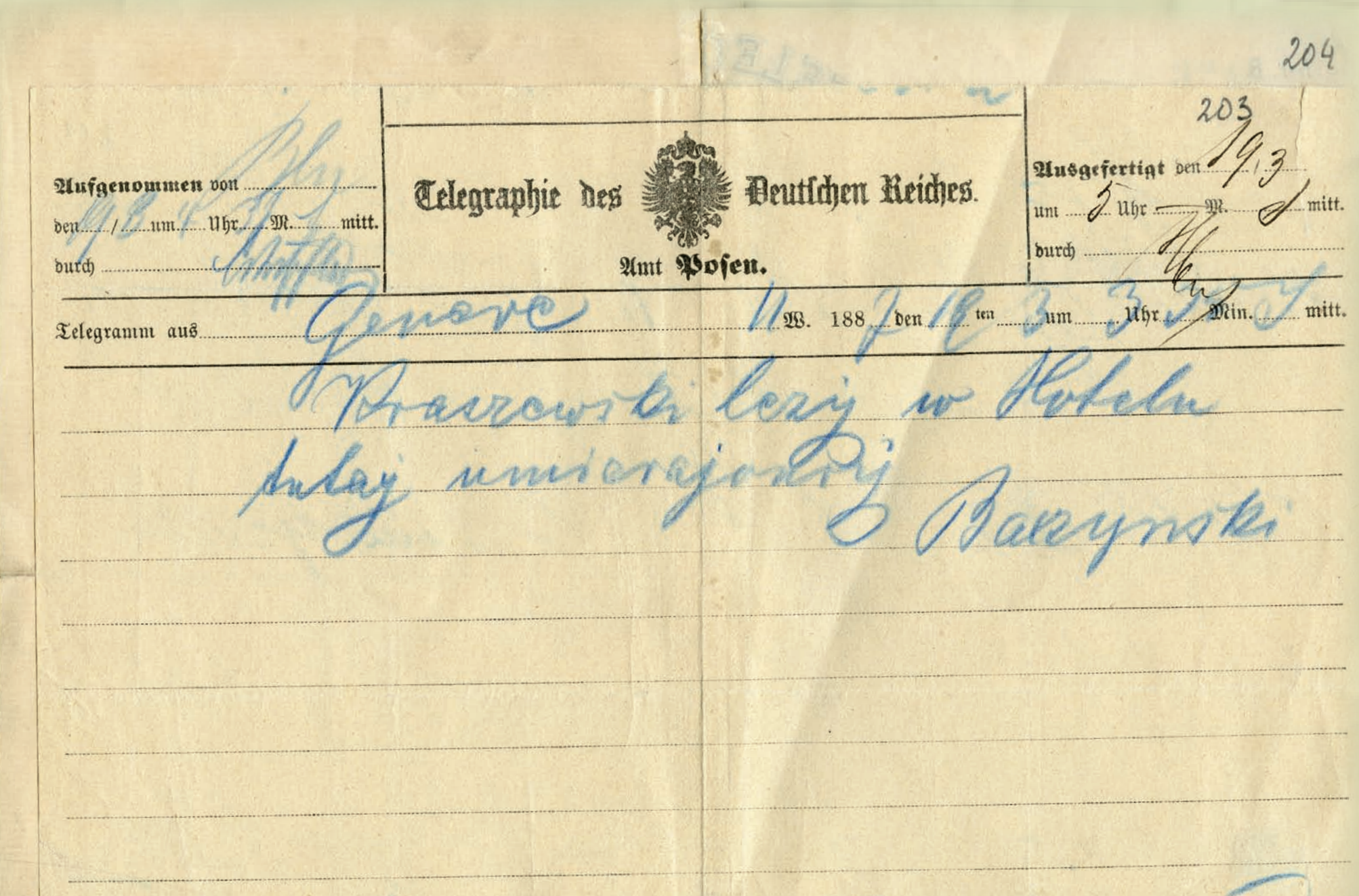
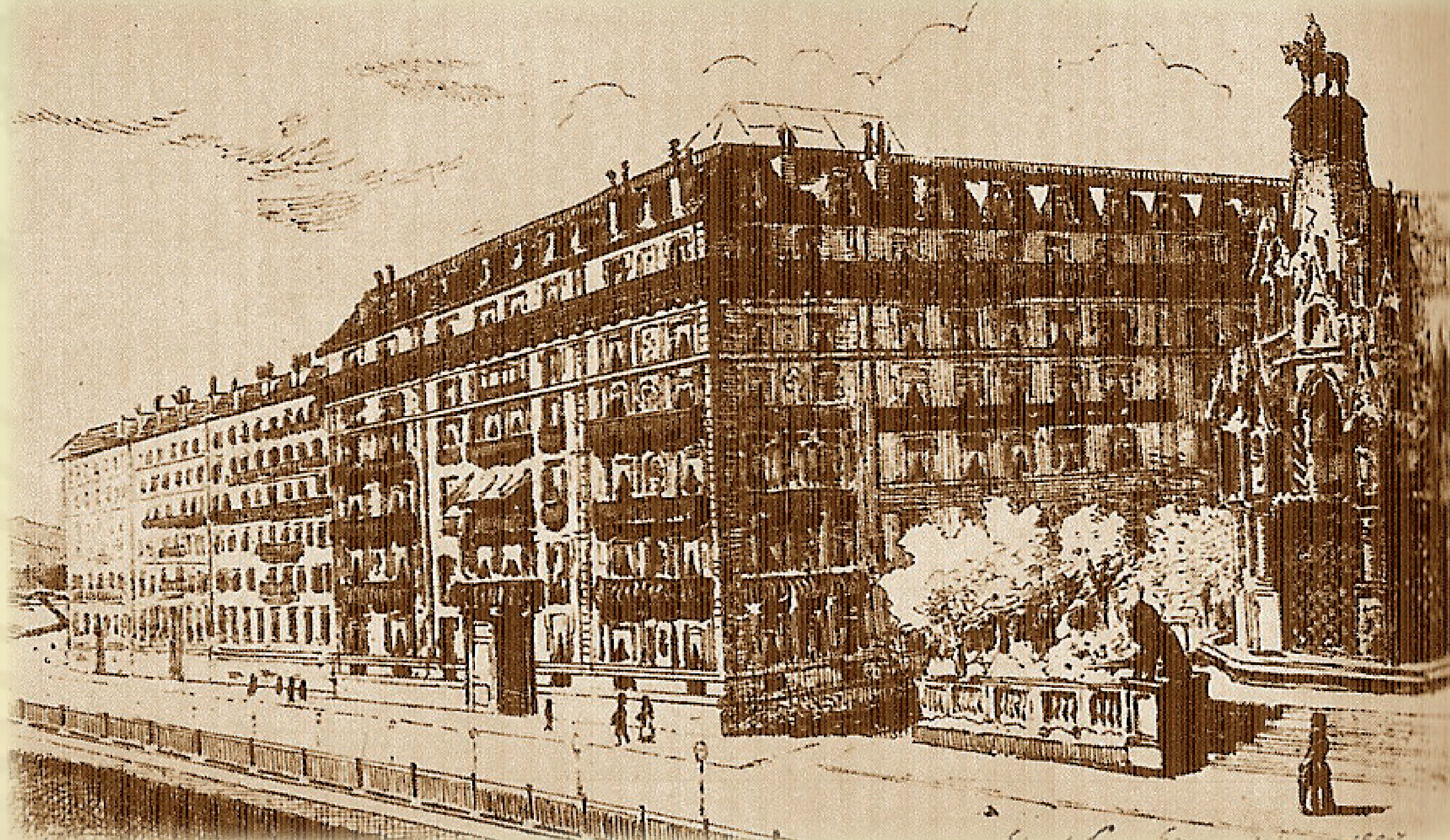
57

19/3/87 Genewa

(Wzrost mój jest ci tak bardzo, a ty mi polska powiesz, jakiejś. Bo powołałem cię, choć nie było cię, a ty nie odpisujesz.)

Ostatni list Józefa Ignacego Kraszewskiego do Wawrzyńca Benzelstierny-Engeströma, Florencja, 11 lutego 1887, Materiały..., k. 200

Hotel de la Paix przy Quai du Mont Blanc 11 w Genewie, w którym mieszkał przed śmiercią i zmarł Józef Ignacy Kraszewski; ten zabytkowy i renomowany hotel znajduje się nad brzegiem Jeziora Genewskiego; rozpościera się stąd wspaniały widok na zaśnieżony szczyt Mont Blanc; hotel mieści się w samym sercu dzielnicy biznesowej Genewy w niedalekiej odległości od wszystkich atrakcji miasta; w hotelu połączono tradycję i klasyczną elegancję z najnowocześniejszymi udogodnieniami, b.d., <http://www.krainaczytania.blox.pl> hotel w Genewie, 20 października 2012

Telegram do Wawrzyńca Benzelstierny-Engeströma z informacją o agonii Józefa Ignacego Kraszewskiego, Genewa, 19 marca 1887, Materiały..., k. 204

Kres życia
Nie patrzcie na to, jak mi się ręka drży